

[J. Oskar Andersen.]

Raadighed til Indkøb, paa en saadan Maade, at man har disponeret langt ud i Fremtiden; i alt Fald een Gang har man indkøbt et Kunstværk, som paa det Tidspunkt aldeles ikke eksisterede; man gjorde ganske simpelt en Bestilling, som beslaglagde Midlerne for saa lang Tid, at det faktisk gjorde det umuligt at foretage saadanne Indkøb, som burde foretages for Samlingens Skyld. Det er blevet paatalt og med Rette, og jeg haaber, at en saadan Maade at drive Indkøb paa i Fremtiden vil være udelukket. Den anden Side af Sagen er jo denne, at man indkøber paa en saadan Maade, at man ganske ensidigt støtter en ganske bestemt Retning, en Retning, som man kan sige i Øjeblikket er en Forsøgsretning, som muligvis i Fremtiden kan frembringe Værker, som virkelig kan staa for Historiens Dom, og som kan blive til nogen Glæde for dem, der skal se paa dem. Men det er jo ganske klart, at Statens Museum for Kunst først og fremmest maa tage Hensyn til, at det skal virke kunstopdragende, det skal være til virkelig Udvikling af Kunstinteressen hos dem, der kommer derop for at se paa Kunstværkerne.

Den Form for Indkøb, som nu har fundet Sted gennem en længere Aarrække, har jo medført ikke blot dette, at det nyanskaffede bærer Ensighedens Præg, men har desværre ogsaa bevirket noget, som forekommer mig at være lige saa alvorligt, nemlig at man af Pladshensyn bliver nødt til at udskille som Dele af Samlingen saadanne Ting, som ikke alene kunsthistorisk set har den største Betydning for os, men som ogsaa kulturmæssigt set er meget værdifulde Ting, Ting, som har spillet en Rolle, og som derfor vedblivende bør være i Samlingen og udøve deres Virkning som Repræsentanter for en bestemt Retning, for en bestemt Tid indenfor vor Kunsthistorie. Vi her i Rigsdagen ved jo, hvorledes vi har faaet udleveret til Ophængning i vore Rum saadanne Billeder som f. Eks. det, der hænger nede i Restaurationen, Baches Hestene ude paa den aabne Strand, og nu sidst har vi faaet et Billede af Sonne, som er ophængt herudenfor i Forværelset. Det forekommer mig at være fuldstændig utilbørligt, at disse Stykker, som hører til det værdifulde blandt ældre Malerkunst, er bragt ud af Museet for at skaffe Plads for Ting, som ganske ensidigt repræsenterer en Kunstretning, om hvilken man i alt Fald maa sige, at den endnu staar i sin første Udvikling — hvad den saa i øvrigt vil kunne føre til.

Men desuden har det vist sig, at man

paa Museet benytter den Fremgangsmaade ved Ordningen af Samlingerne, at man forviser de Retninger, som den øjeblikkelige Styrelse ikke sætter Pris paa, ud til det Mørkekammer, som Forhallen med Omgangen omkring Trappen er. Der vil man kunne finde endogsaa højst fremragende Stykker, som har været beundret i sin Tid og har tildraget sig Udlandets Opmærksomhed som Repræsentation for dansk Kunst. Saadanne Stykker som Blochs store Billeder er hængt derud; og det forekommer mig, at denne Fremgangsmaade kan vi ikke være tjent med.

Jeg vil altsaa give dem Ret, som mener, at dette Spørgsmaal om Statens Indkøb af Kunst til vort Kunstmuseum trænger til en Reform, da hertil kommer, at Indkøbet medfører, at man mishandler det, som tidligere er indkøbt af Staten, enten gemmer det bort eller udlaaner det til andre Steder. Det forekommer mig, at der er tilstrækkelige Vidnesbyrd om, at den Sammensætning af Indkøbskommissionen, som hidtil har eksisteret, trænger til en Reform, og jeg vil meget henstille til den højtærede Undervisningsminister at tage under Overvejelse, om man ikke kunde give denne Kommission en mere fyldig Sammensætning, saa at ikke en ensidig Retning kommer til at bestemme, hvorledes Statens Penge anvendes.

Jeg stiller mig ganske paa samme Maade overfor de Bevillinger, der er givet til Danmarks Deltagelse i udenlandske Kunstudstillinger. Der er da ogsaa rettet skarpe Protester fra norsk Side mod Ledelsen fra det Udvalg, der valgte ud, hvad der blev sendt op til Udstillingen i Norge, og mod hele Fremgangsmaaden ved Oslo-Udstillingen, som i høj Grad viste det samme Ensighedens Præg — hvad jeg i høj Grad beklager.

Endnu mere har jeg Grund til at beklage et Moment, som ogsaa er draget frem i denne Debat, nemlig Akademiets Stilling. Akademiet repræsenterer jo baade en Undervisningsanstalt, har Skoler og er en Repræsentation for Kunsten, som paa mange Maader spiller en Rolle i det offentlige Liv, idet Akademiet stadig staar som Undervisningsministeriets Raadgiver. Det forekommer mig, at i mange Tilfælde egner Akademiet sig ikke til en fortsat Virksomhed paa disse Omraader, i alt Fald ikke saaledes som det for Øjeblikket virker, og dette ganske i Strid med Akademikommisionens Forudsætninger. Jeg havde den Ære at sidde som Medlem af denne Kommission og ved derfor, hvad Formaålet var. Det er virkelig saadan, at man ikke kan være tjent med den Maade, hvorpaa det — lad os